

PENDRECHT – ZUIDWIJK

Wijkidentiteit(en)

PENDRECHT – ZUIDWIJK

Wijkidentiteit(en)

In samenwerking met
Wijkraad Pendrecht – Zuidwijk

Rotterdam, januari 2023

INTRODUCTIE

Voor u ligt een rapportage over de identiteit(en) van de Rotterdamse wijk Pendrecht-Zuidwijk. Het doel hiervan is de ondersteuning van de nieuwe wijkraad in het opstellen van het Wijkakkoord, onderdeel van het nieuwe bestuursmodel 'Wijk aan Zet'. Een wezenlijk element hiervan is het in kaart brengen van een 'beeld van de wijk', op basis waarvan concrete opgaven geformuleerd kunnen worden. Omwille van de ondersteuning van het gesprek hierover – en om een collectieve uitgangspositie te creëren – zijn Veldacademie en Stichting Wijkcollectie gevraagd dit beeld in de vorm van de 'identiteit van de wijk' in kaart te brengen. Het vertrekpunt hiervoor is de beleving van bewoners, ondernemers en andere wijkgebruikers. Welke aspecten dragen vanuit hun perspectief bij aan de identiteit van de wijk?

Identiteit(en) van de wijk

In dit onderzoek naar de identiteit van de wijk is het uitgangspunt niet een enkelvoudige identiteit, maar meerdere identiteiten. De meeste wijkraden hebben in formele zin meerdere wijken onder hun hoede. 'De wijk' is daarom binnen elke wijkraad een begrip met uiteenlopende betekenis en invulling. Tegelijkertijd kan één wijk in de beleving van wijkgebruikers ook meerdere identiteiten hebben. Om al deze identiteiten een plek te geven in dit onderzoek – van een eenduidig beeld over de wijk tot uiteenlopende beelden – wordt de term 'identiteit(en)' gebruikt.

Onderzoeksmethode

Voor dit doeleinde is een onderzoeksmethode ontwikkeld aan de hand waarvan informatie, verhalen en beelden over de identiteit(en) van Pendrecht-Zuidwijk zijn verzameld. Deze methode gaat uit van verschillende invalshoeken en stemmen, geïnspireerd op de gelaagdheid van het concept identiteit.

Als startpunt zijn bestaande gemeentelijke profielen over de wijk geraadpleegd. Vervolgens is de beleving van wijkgebruikers over de wijk opgevraagd via een digitale vragenlijst die werd verspreid via Mijn Rotterdam. Aansluitend vond een workshop met de wijkraad plaats.

Door de opbrengsten uit deze invalshoeken met elkaar in verbinding te brengen, ontstaat er een gelaagd beeld: de identiteit(en) van de wijk. De rode draad die daarin zichtbaar wordt is door Veldacademie weergegeven in een wijkanalyse. In lijn daarmee heeft Stichting Wijkcollectie zes verhalen in beeld gebracht, aangedragen door wijkgebruikers.

Metro station Slinge

Gedeelde beleving als identiteit

Deze selectie van verhalen is klein ten opzichte van het eindeloos aantal verhalen dat Pendrecht-Zuidwijk kent. Toch zijn deze verhalen exemplarisch voor de identiteit(en) van de wijk, juist omdat zij – met de nuances en grijstinten inbegrepen – door de wijkgebruikers zijn ingebracht. De identiteit van de wijk is te vinden in de gedeelde beleving van haar gebruikers.

Alleen binnen
of anderszins
aangegeven
is toegestaan

INHOUDSOPGAVE

1	BEELD VAN DE WIJK	11
	Beeld van de wijk	12
	Over het onderzoek	18
2	VERHALEN	21
01.	Teun Griffioen	22
02.	Ambachtelijke Slagerij Murat	24
03.	Speeltuin Jeugdveld	28
04.	College '53	30
05.	Kinderfaculteit Pendrecht	34
06.	Kledingwinkel Seinpost Slinge	38
3	VERHALENWANDELING	40
	COLOFON	44

BEELD VAN DE WIJK PENDRECHT – ZUIDWIJK

BEELD VAN DE WIJK

De ruim opgezette wijk Pendrecht-Zuidwijk is een plek waar veel mensen met plezier wonen en genieten van het groen. De twee wijkdelen verschillen volgens bewoners duidelijk van elkaar. Zo is de kinderrijke familiewijk Pendrecht volgens hen heel anders dan Zuidwijk, waar bijvoorbeeld meer ouderen wonen. Elk wijkdeel kent zijn eigen uitdagingen. Toch worden Pendrecht en Zuidwijk als één geheel aan elkaar verbonden door de Slinge, een lange straat met veel winkels die de twee wijkdelen doorkruist. In Pendrecht-Zuidwijk wonen veel kwetsbare bewoners die te maken hebben met armoede, werkloosheid of eenzaamheid. Bewoners voelen zich daarnaast niet altijd veilig in de wijk. Initiatieven en ontmoetingsplekken spelen daarom een belangrijke en ondersteunende rol in de wijk.

Groen en ruim wonen in de Zuidelijke Tuinsteden

Pendrecht-Zuidwijk bestaat uit ruim opgezette buurten met veel groen en afwisselende hoog- en laagbouw. De twee wijken worden daarom ook wel tot de 'Zuidelijke Tuinsteden' van Rotterdam gerekend. Maar niet alleen binnen de wijk vinden bewoners deze ruimte en het groen terug, aan zowel de noord als de zuidkant grenst Pendrecht-Zuidwijk aan groene gebieden. Ten noorden van de wijk ligt het Zuiderpark en langs de Charloisse Lagedijk aan de zuidkant het Zuidelijk Randpark. Bewoners waarderen de ruimtelijkheid en de nabijheid van het groen. Het geeft de wijk een prettige uitstraling en biedt ruimte om te spelen of te wandelen.

“Mooie ruime wijk met veel water en groen.”

Bewoner via online vragenlijst

“De wijk bestaat uit flats en eengezinswoningen. Wisselen elkaar mooi af, zodat er niet alleen hoge flats te zien zijn.”

Bewoner via online vragenlijst

“Zuiderpark vind ik de bijzonderste plek in Zuidwijk samen met het gebied waar de molen staat in het Zuiderrandpark. Groen in de wijk is goed voor mens en dier.”

Bewoner via online vragenlijst

VRAGENLIJST WIJKGEBRUIKERS

Om zoveel mogelijk perspectieven te krijgen op de wijkidentiteit(en), is een vragenlijst uitgezet via digitaal participatieplatform Mijn Rotterdam. In de vragenlijst konden bewoners en wijkgebruikers allereerst een beschrijving van de wijk achterlaten. Daarin lieten ze vaak al duidelijk merken hoe zij hun wijk beleven en waarderen. Is het er prettig wonen? Wat zijn kwaliteiten in de wijk of juist pijnpunten? Hoe is de sfeer en het contact met medebewoners? Hoe is de openbare ruimte?

Wat maakt hun wijk speciaal? Daarnaast had de vragenlijst als doel om van een brede groep bewoners te weten te komen welke plekken, personen en activiteiten volgens hen de wijk karakter geven. Bewoners hebben daarbij op een kaart aangegeven waar in de wijk deze personen, plekken en activiteiten te vinden zijn en hoe onze wijkreporters deze konden bereiken. In Pendrecht-Zuidwijk hebben in totaal 137 bewoners de vragenlijst ingevuld en zo hun bijdrage geleverd aan de wijkbeschrijving in deze rapportage.

De Slinge als verbinding

Verbinding tussen Pendrecht en Zuidwijk wordt gecreëerd door de Slinge die dwars door de twee wijken loopt en “welke de twee wijken met elkaar verbindt”. Voor beide wijken geldt dat voorzieningen zich voornamelijk rond deze weg en aan de naastgelegen pleinen concentreren. In Zuidwijk staat wekelijks een markt op het Asterloplein en in Pendrecht vervult het aan de Slinge grenzende Plein 1953 een centrale functie voor bewoners.

“De Slinge loopt dwars door Zuidwijk heen. Daar zijn veel winkels en aan de Langenhorst en Schere ook. Dit moet blijven. Zorgt voor leven in de wijk.”

Bewoner via online vragenlijst

“Dit is een plek waar ik iedereen wel tegen kom en lekker de boodschappen kan doen.”

Bewoner via online vragenlijst

“Pendrecht is geen Zuidwijk dat is het probleem. Totaal verschillende wijken met elk hun aparte problemen.”

Bewoner via online vragenlijst

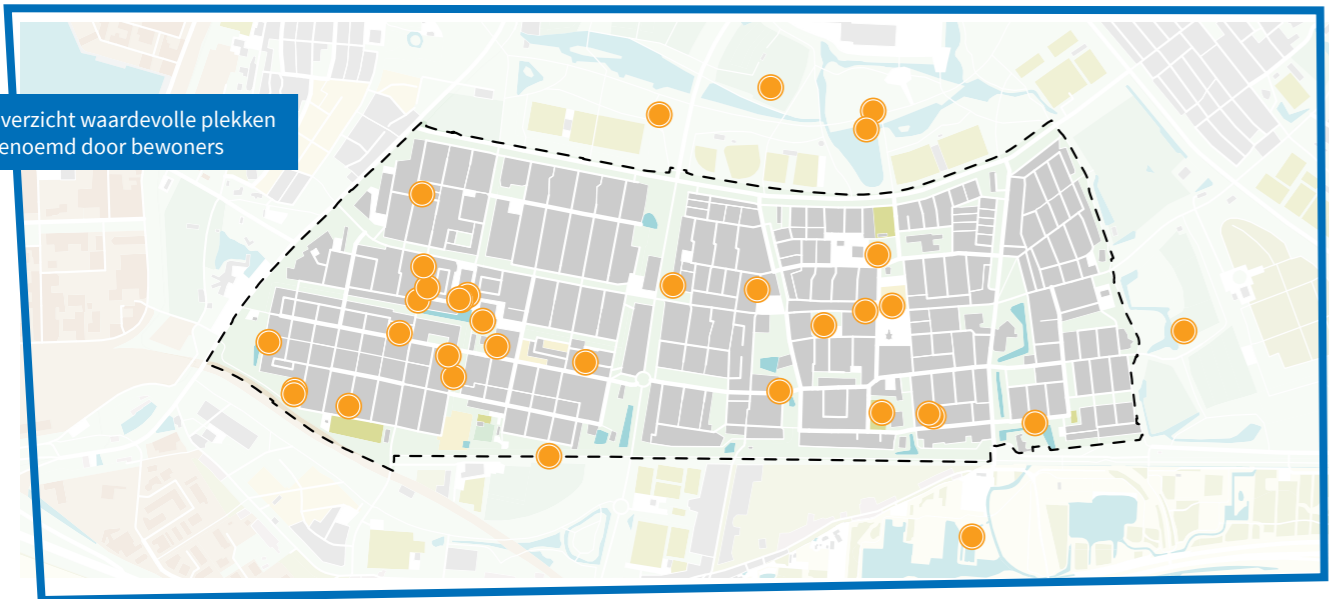
“Het is een duidelijk verschil, de metro is de scheidingslijn. En dit is een hele andere wijk dan Pendrecht. Ook qua mensen.”

Wijkraadslid tijdens workshop

Twee identiteiten

Toch zijn Pendrecht en Zuidwijk in de beleving van bewoners twee verschillende wijken. De metrolijn met station Slinge als middelpunt, deelt de wijk op. Het grootste onderscheid komt volgens bewoners voort uit een verschil in bewonerssamenstelling. Pendrecht is een echte familiewijk met relatief veel kinderen. In Zuidwijk is de leeftijdsverdeling weer heel anders en wonen bijvoorbeeld meer ouderen dan in Pendrecht. Hierdoor hebben de twee wijken niet alleen een ander karakter, maar ook elk hun eigen kansen en uitdagingen.

Overzicht waardevolle plekken benoemd door bewoners

Ontmoeting en ondersteuning

Pendrecht-Zuidwijk wordt door bewoners ook gekenmerkt als een wijk met veel kwetsbare bewoners waar armoede, werkloosheid en eenzaamheid een rol spelen. Buurtinitiatieven en ontmoetingsplekken worden daarom door veel bewoners aangewezen als plekken met een belangrijke functie. Huis van de Wijk 'Het Middelpunt' vormt letterlijk het middelpunt van de wijk. Hier worden verschillende activiteiten georganiseerd en kunnen bewoners terecht voor de bibliotheek. Ook de Zuiderkroon, Seinpost Slinge, Inloophuis Zuidrijk, College53, Kinderfaculteit en Vitaal pendrecht worden door bewoners benoemd als belangrijke plekken. Deze initiatieven maken niet alleen ontmoeting mogelijk, maar vervullen ook – ieder op eigen wijze – een ondersteunende rol binnen de wijk(en).

“Huis van de wijk Het Middelpunt: Er komen erg veel wijkbewoners binnen voor de meest uiteenlopende activiteiten en met uiteenlopende vragen en ideeën.”

Bewoner via online vragenlijst

Toch vinden niet alle groepen een plek binnen deze bestaande voorzieningen. Voor jongeren zijn er weinig vrijblijvende ontmoetingsplekken. Zij maken daarom vooral gebruik van de buitenruimte in de wijk om samen te komen. Bijvoorbeeld op de verschillende pleinen, sportveldjes of onder de metro, waar hun aanwezigheid door sommige andere buurtbewoners als een bedreiging wordt ervaren.

“Van een eens prachtige wijk, vergaan in een achterstandswijk waar het nodige aan gebeuren zal moeten wil het niet nog verder afglijden!”

Bewoner via online vragenlijst

(Zorgen over) samenleven

Pendrecht-Zuidwijk is een wijk waar een grote diversiteit aan bewoners woont. Enerzijds beschrijven bewoners het samenleven in de wijk als “gezellig” en “levendig”. Het is een “volkswijk” waar plek is voor iedereen. Een deel van de bewoners geeft aan elkaar te kennen en naar elkaar om te kijken.

“Een wijk met veel verschillende inwoners, zowel in inkomen als afkomst.”

Bewoner via online vragenlijst

“Een gezellige maar volkse wijk.”

Bewoner via online vragenlijst

Anderzijds maken veel bewoners zich juist zorgen over het samenleven. Zij hebben het gevoel de saamhorigheid in de wijk te verliezen. Bewoners beschrijven hoe er steeds meer langs elkaar heen geleefd wordt en wederzijds begrip soms lijkt te ontbreken. Verschillende groepen komen niet met elkaar in contact. Hierdoor neemt niet alleen de gevoelsmatige anonimiteit toe, maar kan ook wrijving ontstaan.

“Buren kennen elkaar niet meer, houden geen rekening met elkaar.”

Bewoner via online vragenlijst

Kees

“Ik zou willen dat ik positiever zou kunnen zijn. Maar Zuidwijk is een wijk waar mensen langs elkaar heen leven, geen rekening met elkaar houden.”

Bewoner via online vragenlijst

Diana en Jiska

Veiligheid

Veiligheid is voor bewoners in Pendrecht-Zuidwijk een belangrijk thema. Bewoners maken zich zorgen over de veiligheid in de wijk. Een belangrijke oorzaak hiervan is de verkeersdruk. Veel bewoners geven aan overlast van hard rijdende auto's in de wijk te ervaren. Voornamelijk over de Slinge die centraal door de wijk loopt. Dit draagt bij aan een verminderd veiligheidsgevoel. Maar ook geweldsincidenten en drugsproblematiek zorgen ervoor dat de veiligheidservaring van bewoners laag is.

“Dagelijks overlast van racende auto's en motoren op traject Slinge-Zuiderparkweg-Oldegaarde-Langehorst.”

Bewoner via online vragenlijst

“Motoren, auto's en scooters die als “speelgoed” worden gebruikt. Wat resulteert in extreem geluidsoverlast. Verergerd het gevoel van onveiligheid.”

Bewoner via online vragenlijst

“Mooie wijk maar het voelt nu niet meer zo veilig ivm steek en schietincidenten. Bendes die elkaar hier opzoeken en het uitvechten.”

Bewoner via online vragenlijst

Wijk van vele ervaringen

In Pendrecht-Zuidwijk staan veel belevingen tegenover elkaar. Gevoelens van voor- en achteruitgang bestaan tegelijkertijd. Enerzijds worden nieuwbouw en ontwikkelingen in de wijk als positief ervaren. Een deel van de bewoners ziet hoe de wijk in positieve zin verandert en voelt zich veiliger dan voorheen. Tegelijkertijd heeft een ander deel van de bewoners het gevoel de wijk achteruit te zien gaan, zij zijn bezorgd. Uit al deze zorgen spreekt echter ook een betrokkenheid van bewoners met de wijk. Veel bewoners zijn begaan met de ontwikkeling en toekomst van de wijk. De wens voor veilig wonen en verbonden samenleven staat hierbij voor veel bewoners voorop. Zowel bij hen die het gevoel hebben de wijk te zien afglijden als bij hen die vooruitgang en kansen zien.

“Ondanks de problemen die er vroeger speelde is het nu wel echt een fijne wijk om te wonen.”

Bewoner via online vragenlijst

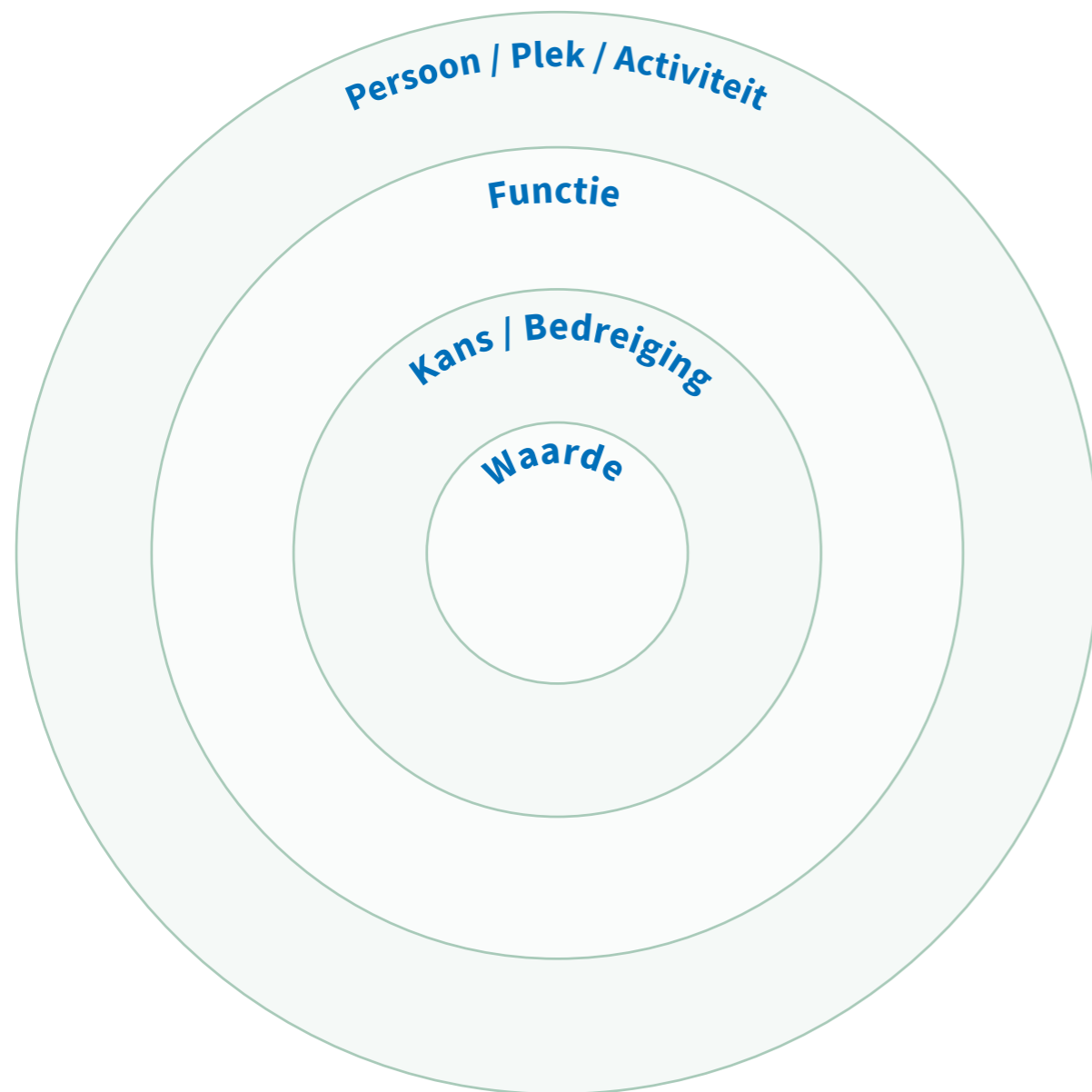
“Soms heerlijk om te wonen, soms wil ik weg.”

Bewoner via online vragenlijst

“Laatste jaren positief veranderd mede door de nieuwbouw. Anderzijds een groot contrast tussen de oude woningen en de nieuwe woningen.”

Bewoner via online vragenlijst

OVER HET ONDERZOEK

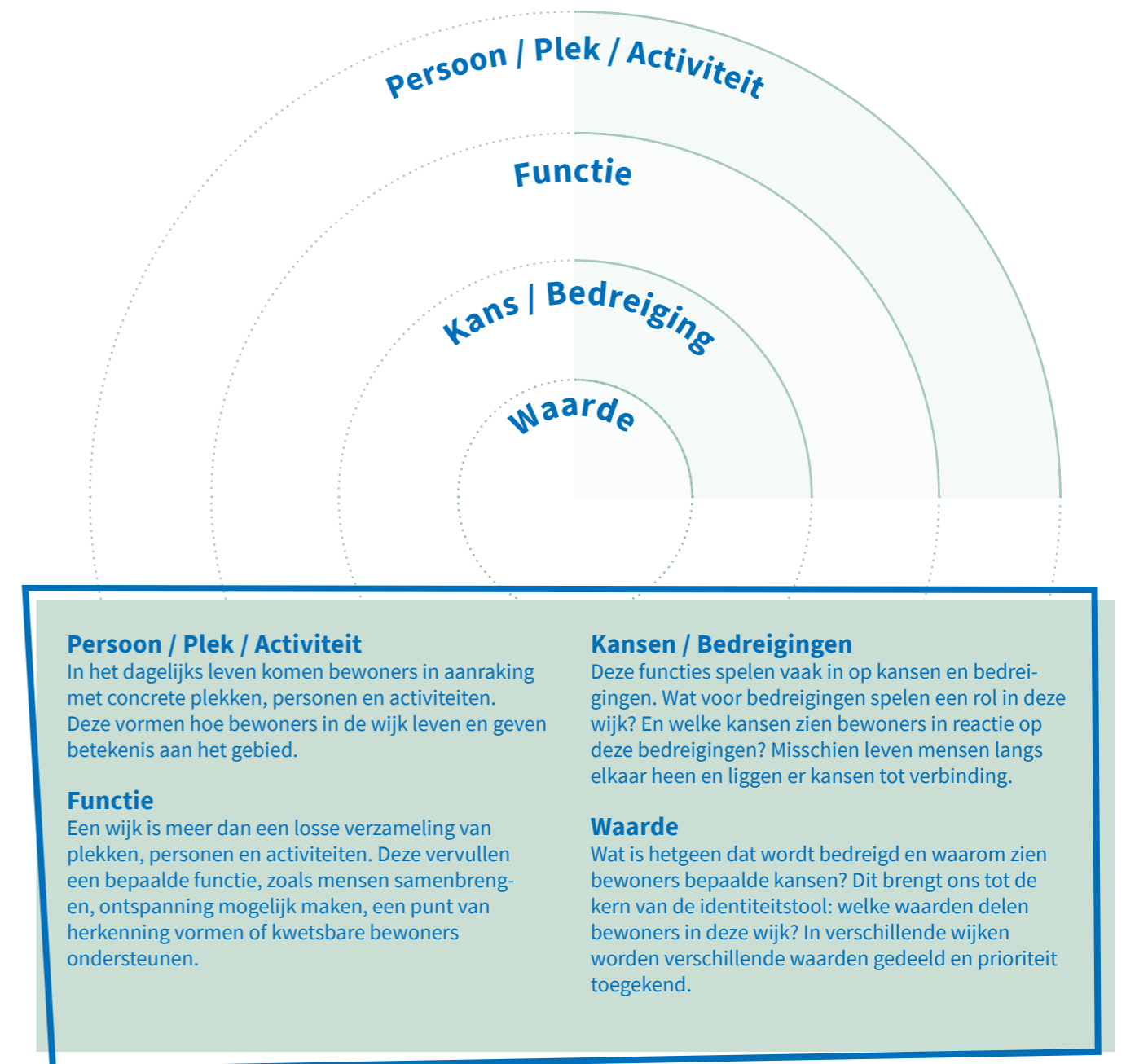

Methodiek

Om de identiteit(en) van de wijk in kaart te brengen is gebruik gemaakt van een gesprekstool. Aan de hand van deze cirkelvormige tool, wordt het complexe begrip identiteit 'afgepeld' in vier lagen. Van concrete plekken, personen en activiteiten in de buitenste laag, tot de meer abstracte kern van de cirkel met gedeelde waarden. De beleving van bewoners vormt hierbij het startpunt.

De ingevulde tool is een snapshot van de wijkidentiteit(en) op dit moment door de ogen van bewoners. Dit beeld is per definitie onvolledig en in ontwikkeling; het is nooit af. Toch geeft het inzicht in identiteit(en) van een gebied. Wat vinden bewoners belangrijk en waarom? En hoe zien we dit terug in de wijk?

De cirkel kan op verschillende manieren gelezen worden. Zowel van buiten naar binnen als andersom. Plekken, personen en activiteiten zijn enerzijds een weerspiegeling van de onderliggende lagen. Ze worden gevormd door gedeelde waarden, kansen en bedreigingen van een wijk. Anderzijds zijn deze plekken, personen en activiteiten van invloed op de onderliggende lagen. Ze beïnvloeden hoe men in de wijk samenleeft en wat men belangrijk vindt. Deze relaties zijn niet altijd lineair; tussen de verschillende aspecten in de cirkel bestaan ook kruisverbindingen. Al deze verbindingen samen geven inzicht in de complexiteit van de identiteit(en) van de wijk.

Persoon / Plek / Activiteit

In het dagelijks leven komen bewoners in aanraking met concrete plekken, personen en activiteiten. Deze vormen hoe bewoners in de wijk leven en geven betekenis aan het gebied.

Functie

Een wijk is meer dan een losse verzameling van plekken, personen en activiteiten. Deze vervullen een bepaalde functie, zoals mensen samenbrengen, ontspanning mogelijk maken, een punt van herkenning vormen of kwetsbare bewoners ondersteunen.

Kansen / Bedreigingen

Deze functies spelen vaak in op kansen en bedreigingen. Wat voor bedreigingen spelen een rol in deze wijk? En welke kansen zien bewoners in reactie op deze bedreigingen? Misschien leven mensen langs elkaar heen en liggen er kansen tot verbinding.

Waarde

Wat is hetgeen dat wordt bedreigd en waarom zien bewoners bepaalde kansen? Dit brengt ons tot de kern van de identiteitstool: welke waarden delen bewoners in deze wijk? In verschillende wijken worden verschillende waarden gedeeld en prioriteit toegekend.

VERHALEN PENDRECHT – ZUIDWIJK

TEUN GRIFFIOEN STOND ALTIJD KLAAR VOOR DE MENSEN IN ZIJN WIJK

Teun Griffioen kwam in 1968 in Zuidwijk wonen en was vanaf de eerste dag betrokken bij de wijk. Inmiddels is Teun in de negentig en doet hij het iets rustiger aan.

Interesse in de wijk

Eind jaren zestig verhuisde Teun van Charlois naar Zuidwijk. Hij had grote belangstelling voor de wijk en volgde de ontwikkeling van de deelraad en de plannen voor wijkgebouw Larenkamp en buurthuis Phoenix op de voet. Zo kwam Teun ook in aanraking met het dienstencentrum waar hij samen met andere vrijwilligers allerlei klusjes en het tuinonderhoud deed en ook maaltijden bezorgde.

Een wijkgebouw voor iedereen

In 1973 werd wijkgebouw Larenkamp feestelijk geopend door de burgemeester. Het gebouw kreeg meteen allerlei functies voor alle mensen uit de wijk. Deelgemeente Charlois vergaderde er, het was een repetitieruimte voor het koor The Credo Singers, de thuisbasis voor het jeugdtheater en er waren uitvoeringen van muziekschool SKVR. Teun was er kind aan huis: als je iets zocht in het gebouw, dan wist Teun de weg.

Grote namen op de planken

Door de jaren heen zijn er ook heel wat theatervoorstellingen in de Larenkamp geweest, vertelt Teun. “Er kwamen grote namen uit die tijd, zoals Ramses Shaffy, Seth Gaaikema en Joop Doderer. Ja ja, we haalden ze allemaal binnen hoor!” Ook werd er een taptoe gehouden op het Slingeplein met verschillende muziekkorpsen. “Dankzij de inbreng van een enthousiaste groep mensen hebben we samen heel wat leuke dingen kunnen doen.”

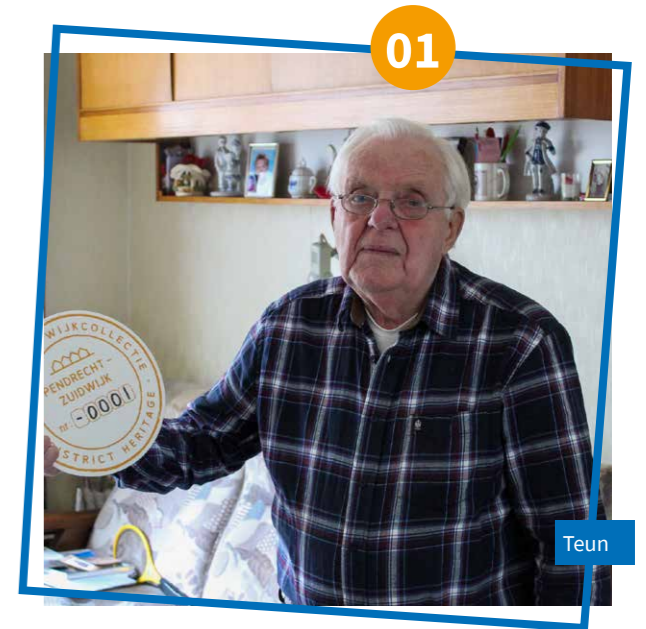
Heimwee naar De Larenkamp

Teun maakt nog altijd dagelijks zijn ommetje door de wijk. Zo nu en dan stapt hij het Huis van de Wijk ‘Middelpunt’ binnen. De centrale ontmoetingsplek die in de plaats is gekomen van de inmiddels gesloten Larenkamp. Helaas is de sfeer er wel anders dan in het vroegere wijkgebouw, vindt hij. “In de jaren zeventig was de Larenkamp een wijkgebouw met kinderopvang, maatschappelijk werk, een huiskamer, bibliotheek en een theater ineens. Er konden wel tweehonderdvijftig man in en er werden allerlei activiteiten georganiseerd. Jammer genoeg is het wijkgebouw in 2005 met de grond gelijk gemaakt.”

Waardering voor zijn inzet

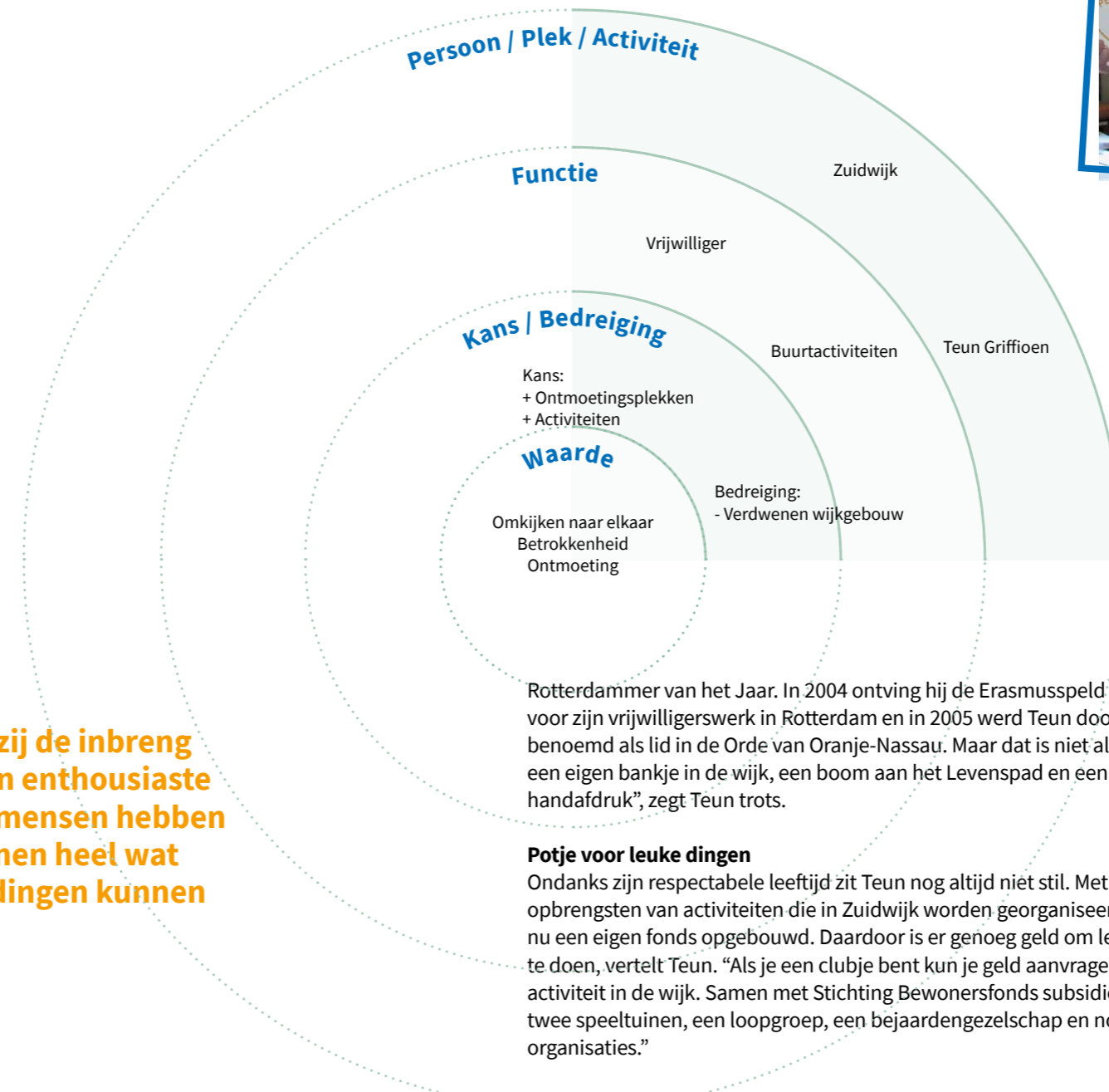
De Larenkamp had destijds een belangrijke sociaal maatschappelijke functie. Dat mist Teun nu in de wijk. “Het dienstencentrum hield de ouderen in de gaten en in de huiskamer kon je gezellig een potje klaverjassen. Tegen een kleine vergoeding konden mensen allerlei diensten aanvragen, zoals een pedicure of een klusje in huis.” Teuns enorme inzet voor de wijk werd altijd zeer gewaardeerd. Ook door stichting Ons Rotterdam, die hem in 2015 uitriep tot

Ondanks de veranderingen in de wijk wil Teun er niet weg. “Ik zou nergens anders willen wonen. Dit is waar ik hoor.”

“Dankzij de inbreng van een enthousiaste groep mensen hebben we samen heel wat leuke dingen kunnen doen.”

.....

Rotterdammer van het Jaar. In 2004 ontving hij de Erasmuspeld als waardering voor zijn vrijwilligerswerk in Rotterdam en in 2005 werd Teun door de koningin benoemd als lid in de Orde van Oranje-Nassau. Maar dat is niet alles. “Ik heb ook een eigen bankje in de wijk, een boom aan het Levenspad en een tegel met mijn handafdruk”, zegt Teun trots.

Potje voor leuke dingen

Ondanks zijn respectabele leeftijd zit Teun nog altijd niet stil. Met de opbrengsten van activiteiten die in Zuidwijk worden georganiseerd heeft de wijk nu een eigen fonds opgebouwd. Daardoor is er genoeg geld om leuke dingen te doen, vertelt Teun. “Als je een clubje bent kun je geld aanvragen voor een activiteit in de wijk. Samen met Stichting Bewonersfonds subsidiëren we nu twee speeltuinen, een loopgroep, een bejaardengezelschap en nog een aantal organisaties.”

Een handje helpen

“Als vrijwilligers organiseren we telkens weer iets anders om de mensen in de wijk te helpen”, zegt Teun. “Zo gingen we bij de bejaarden de plantjes water geven en hebben we in twee bejaardentehuizen op de Dag van de Zorg alle verpleegkundigen in het zonnetje gezet. Met Kerst doen we altijd iets extra’s voor de Voedselbank.” Ondanks de veranderingen in de wijk wil Teun er niet weg. “Ik zou nergens anders willen wonen. Dit is waar ik hoor.”

In de jaren zestig werden in Turkije arbeiders gevraagd om in Nederland te komen werken. "Mijn vader schreef zich als uitbener in bij een uitzendbureau. Hij vertrok naar Nederland en ging in eerste instantie aan de slag bij de Van Melle snoepfabriek in Rotterdam." Zo komt ook Murat als tweejarig jongetje in Zuidwijk terecht.

VAN HEINDE EN VER KOMEN KLANTEN NAAR MURATS SLAGERIJ

Bij Ambachtelijke Slagerij Murat in Zuidwijk is het niet even snel een kiloetje vlees kopen, en door. Eigenaar Murat Çakmak bouwt liever een goede band op met zijn klanten. “Dat leerde ik van mijn vader. Die was ook slager en heeft altijd keihard gewerkt.” Murats vader was één van de eerste Turkse slagers die in 1968 naar Nederland kwam. “Hij was een zeer geliefd en goed vakman en daarom volg ik zijn pad”, zegt Murat trots.

Van lasser naar slager

In de jaren zestig werden in Turkije arbeiders gevraagd om in Nederland te komen werken. “Mijn vader schreef zich als uitbener in bij een uitzendbureau. Hij vertrok naar Nederland en ging in eerste instantie aan de slag bij de Van Melle snoepfabriek in Rotterdam.” Zo komt ook Murat als tweejarig jongetje in Zuidwijk terecht. Murat studeerde na de middelbare school af aan de LTS. “Ik wilde geen slager worden, maar mijn vader zei: leer het vak en draag het als een armband. Je weet nooit wanneer je het nodig hebt.” Murat werkte twintig jaar als lasser, tot zijn lichaam niet meer wilde. “Ik had rugpijn, kniepijn, dus heb ik me bedacht. Lassen had voor mij geen toekomst meer. Uiteindelijk kreeg mijn vader gelijk en pakte ik het slagersvak op.”

Sterke vrouw

Murats slagerij floreert sinds 2016 en zijn klanten komen overal vandaan. “Ik spreek niet alle talen, maar ik probeer het gewoon. Zelfs met gebarentaal kan ik een klant nog helpen. Ik hou van praten, help waar het kan en geef mensen graag advies. Ik denk dat ze mij daarom graag mogen, maar ook door mijn grote glimlach.” In de winkel wordt Murat geholpen door zijn vrouw. “Zij steunt mij, zonder haar ben ik niets. Achter elke goed lopende zaak staat een sterke vrouw.”

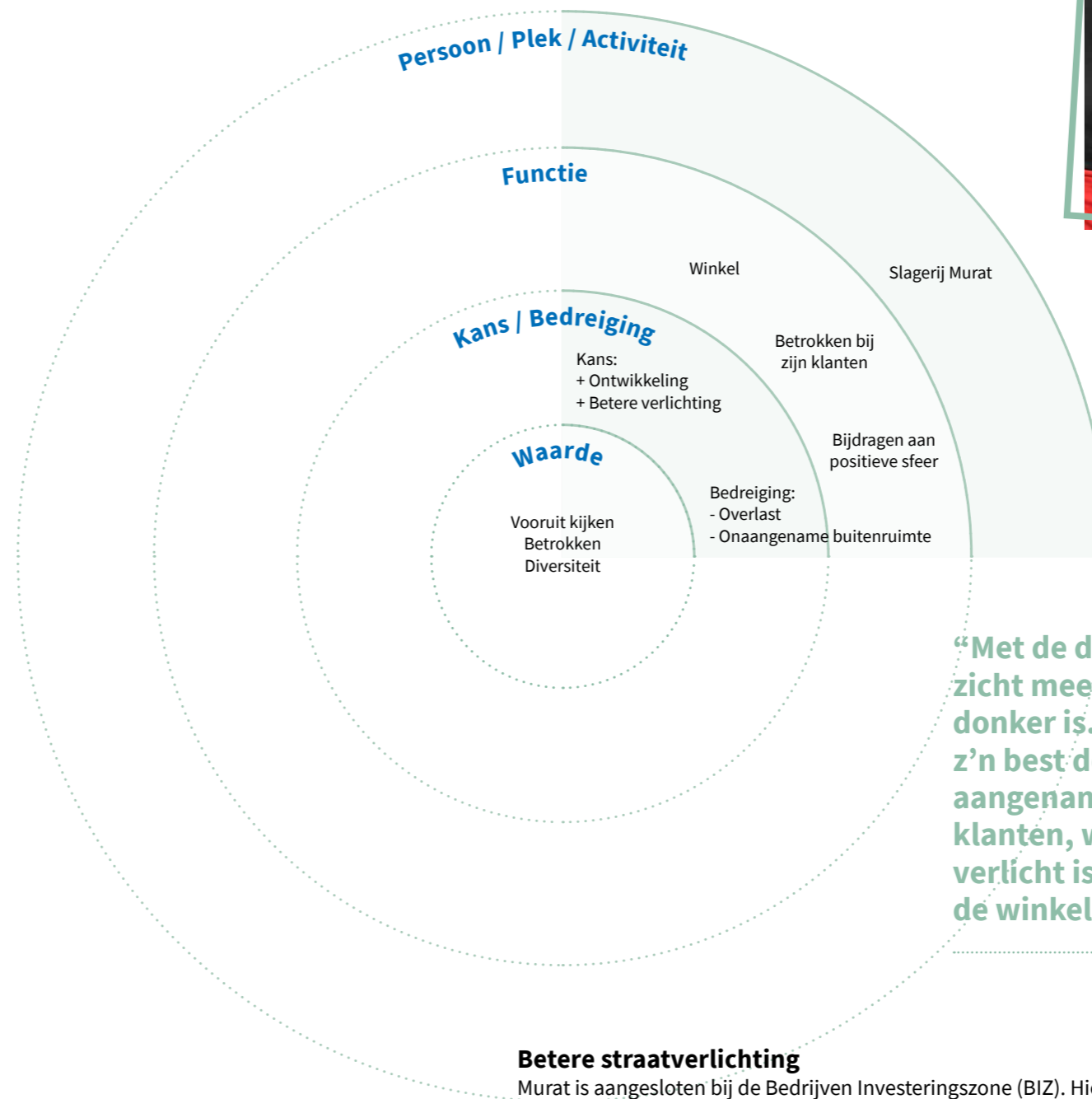
Nieuwe bewoners, nieuwe klanten

“Ik wilde in de wijk de sfeer veranderen”, vertelt Murat. “De ondernemers hadden veel problemen met de omgeving. Er was veel overlast, continu geruzie en er werd gestolen. Gelukkig is nu alles schoon, is het hier opgeruimd en staat alles op z’n plek.” Volgens Murat gaat het steeds beter met Zuidwijk en wordt er veel gebouwd. Meer woningen betekent nieuwe bewoners en Murat ziet dat wel zitten. “Als iedereen zijn grens weet en zich aanpast aan de normen en waarden van deze wijk dan komt het goed.”

“Als iedereen zijn grens weet en zich aanpast aan de normen en waarden van deze wijk dan komt het goed.”

02

“Met de donkere dagen heb ik geen zicht meer op buiten, omdat het te donker is. De gemeente moet meer z’n best doen om de winkelstraat aangenamer te maken. Ook voor de klanten, want als de straat zo slecht verlicht is durven ze niet meer naar de winkel te komen.”

Betere straatverlichting

Murat is aangesloten bij de Bedrijven Investeringszone (BIZ). Hierin investeert een groep ondernemers in samenwerking met de gemeente in een betere ondernemingsomgeving. Tachtig procent van de winkeliers op Slinge is aangesloten “We hebben ook een appgroep, zo kunnen we elkaar op de hoogte houden.” Murat zou graag meer en betere verlichting willen in de straat. “Met de donkere dagen heb ik geen zicht meer op buiten, omdat het te donker is. De gemeente moet meer z’n best doen om de winkelstraat aangenamer te maken. Ook voor de klanten, want als de straat zo slecht verlicht is durven ze niet meer naar de winkel te komen.”

SPEELTUIN JEUGDVELD IS EEN GEZELLIGE SPEELPLEK, MIDDEN TUSSEN HET GROEN

In Zuidwijk runnen Joyce de Lima, Kees Rijdsijk en het bestuur Speeltuin Jeugdveld de leukste speeltuin van de wijk. De sfeer is er gemoedelijk, en voor alle leeftijden wordt regelmatig iets leuks georganiseerd. Ook voor gezinnen met een smalle beurs staat de deur altijd open.

Een speeltuin midden in het groen

Speeltuin Jeugdveld ligt in een uithoek, vlak tegen de Barendrechtse woonwijk Smitshoek aan. Vlak naast een weiland met schapjes en een landelijk fietspad, midden in het groen en tussen de appelbomen. De grote kantine bij Jeugdveld wordt gerund door Joyce de Lima en Kees Rijdsijk. "Ik ben hier nu acht jaar en doe dit werk graag", zegt Kees. "Ik onderhoud de tuin en het groen en doe wat kleine klusjes. Als er bezoekers zijn let ik op de spelende kinderen en op feestdagen versier ik de zaal. Er komen hier vaak mensen uit de buurt, maar ook dagjesmensen die langs fietsen vanuit Barendrecht en met de kinderen even komen spelen."

Activiteiten voor jong en oud

Joyce is een actieve bewoonster van Zuidwijk en penningmeester van Jeugdveld. In de speeltuin organiseert ze samen met Kees en een team vrijwilligers activiteiten voor jong en oud, zoals een knutselclub, het Sinterklaas- en Halloweenfeest, bingo en een eetclub voor senioren. "Het is mijn tweede huis", zegt Joyce. "Als ik niet thuis ben dan ben ik hier te vinden. De deur staat open voor iedereen, net als bij mij thuis." Naast het beheer van de speeltuin geeft Joyce op een middelbare school in de wijk kookles aan kinderen. "De kinderen koken voor de ouderen maaltijden die we aan het eind van de les samen rondbrengen in de wijk."

Omkijken naar een ander

In Zuidwijk wonen veel jonge gezinnen en ouderen. De sociale controle is groot: iedereen let er op elkaar. Maar ook kent de wijk behoorlijk wat armoede en eenzaamheid. Daar speelt Joyce op in. "Met ouderen doen we leuke uitstapjes, of ze komen hier gezellig kletsen. De entree voor de speeltuin is voor kinderen maar twintig cent, maar sommige kinderen hebben dat niet eens. Dan knippen wij een oogje dicht." Joyce helpt ook gezinnen in de wijk die het niet breed hebben. "Op zondag verkoop ik zelfgemaakt brood. Als er brood over is geef ik het aan die mensen, omdat ik weet dat zij het echt nodig hebben."

Ontspannen sfeer

Door drugsoverlast was de buurt lange tijd tamelijk onveilig. Dat probleem is nu verholpen. "Toen ik hier in 2007 kwam wonen was ik bang om in bepaalde gebieden te lopen. Nu zijn veel oude gebouwen gesloopt. Er is nieuwbouw voor in de plaats gekomen, dat was een goede beslissing." Kees: "Ook de opknappbeurt van het nabijgelegen Zuidplein draagt bij aan de veiligheid."

"Als er bezoekers zijn let ik op de spelende kinderen en op feestdagen versier ik de zaal. Er komen hier vaak mensen uit de buurt, maar ook dagjesmensen die langs fietsen vanuit Barendrecht en met de kinderen even komen spelen."

Kees Rijdsijk

Persoon / Plek / Activiteit

Functie

Kans / Bedreiging

Waarde

Omkijken naar elkaar
Betrokken

Speelplek

Speeltuin Jeugdveld

Activiteiten voor
jong en oud

Gezelligheid

Buurtbewoners
helpen

Kans:
+ Ontwikkeling van de wijk

Bedreiging:
- Armoede
- Eenzaamheid
- Drugsoverlast

03

Kees en Joyce

Er wordt veel geld en aandacht gestoken in de sociale aanpak van Zuid. Daarvan zie je echt resultaat. In de speeltuin zijn nooit problemen met wijkbewoners." Na al die jaren weet hij wel zo'n beetje wat hier komt. "Ik heb nooit te maken met jeugd die vervelend doet. De sfeer is hier altijd relaxed." Voor Joyce staat één ding vast: ze wil niet weg uit Zuidwijk. "Iedereen kent mij hier, ze noemen mij de oma van de wijk. Als ik ooit moet verhuizen ga ik meteen het land uit. Maar zo ver zal het hopelijk niet komen."

"Iedereen kent mij hier, ze noemen mij de oma van de wijk. Als ik ooit moet verhuizen ga ik meteen het land uit. Maar zo ver zal het hopelijk niet komen."

Joyce de Lima

Sofia

“Bij College '53 ben ik huiswerkbegeleider en een aanspreekpunt voor jongeren”, vertelt ze. “Ik zou zo twintig euro per uur kunnen vragen, maar veel ouders kunnen huiswerkbegeleiding niet betalen. Het geld is ook niet zo belangrijk: ik vind het veel leuker om met een koekje en een kop thee samen huiswerk te maken.”

SOFIA BEGELEIDT JONGEREN BIJ HUN HUISWERK, EN DAT GEEFT RESULTAAT

Bij College '53 begeleidt Sofia Gribi jongeren uit Pendrecht bij hun huiswerk en schoolprojecten. Hoewel ze pas zeventien jaar is kan Sofia de jongeren goed begeleiden.

Kop thee met een koekje

De zeventienjarige Sofia zit in 6 VWO en werkt twee dagen per week bij College '53: een onderwijscentrum in Pendrecht waar tieners van elf tot zestien jaar vier keer per week terecht kunnen om gratis (on)begeleid te leren. "Bij College '53 ben ik huiswerkbegeleider en een aanspreekpunt voor jongeren", vertelt Sofia. "Ik zou zo twintig euro per uur kunnen vragen, maar veel ouders kunnen huiswerkbegeleiding niet betalen. Het geld is ook niet zo belangrijk: ik vind het veel leuker om met een koekje en een kop thee samen huiswerk te maken."

Rotterdams karakter

Sofia groeide ook zelf op in Pendrecht, maar had geen binding met de wijk. "Ik voelde me er niet prettig, het was onveilig. Je hoorde het hele jaar door vuurwerk en soms was er een schietpartij in de buurt. Ik dacht: waarom woon ik hier?" Het onveilige gevoel trekt nu langzaam maar zeker weg. De vooruitgang maakt haar trots. Volgens Sofia dragen sociaal maatschappelijke projecten, vernieuwing in de wijk, straatverlichting etc. bij aan de verbetering van Pendrecht. "Er zijn veel huizen in de wijk gerenoveerd en gebouwd. Hierdoor zijn er nieuwe mensen gekomen met een frisse blik op de wijk. Het is een nieuwe start om de wijk te verbeteren." Gelukkig blijft Pendrecht een afspiegeling van de diversiteit van de stad, zegt Sofia. "Het Rotterdamse karakter is gebleven."

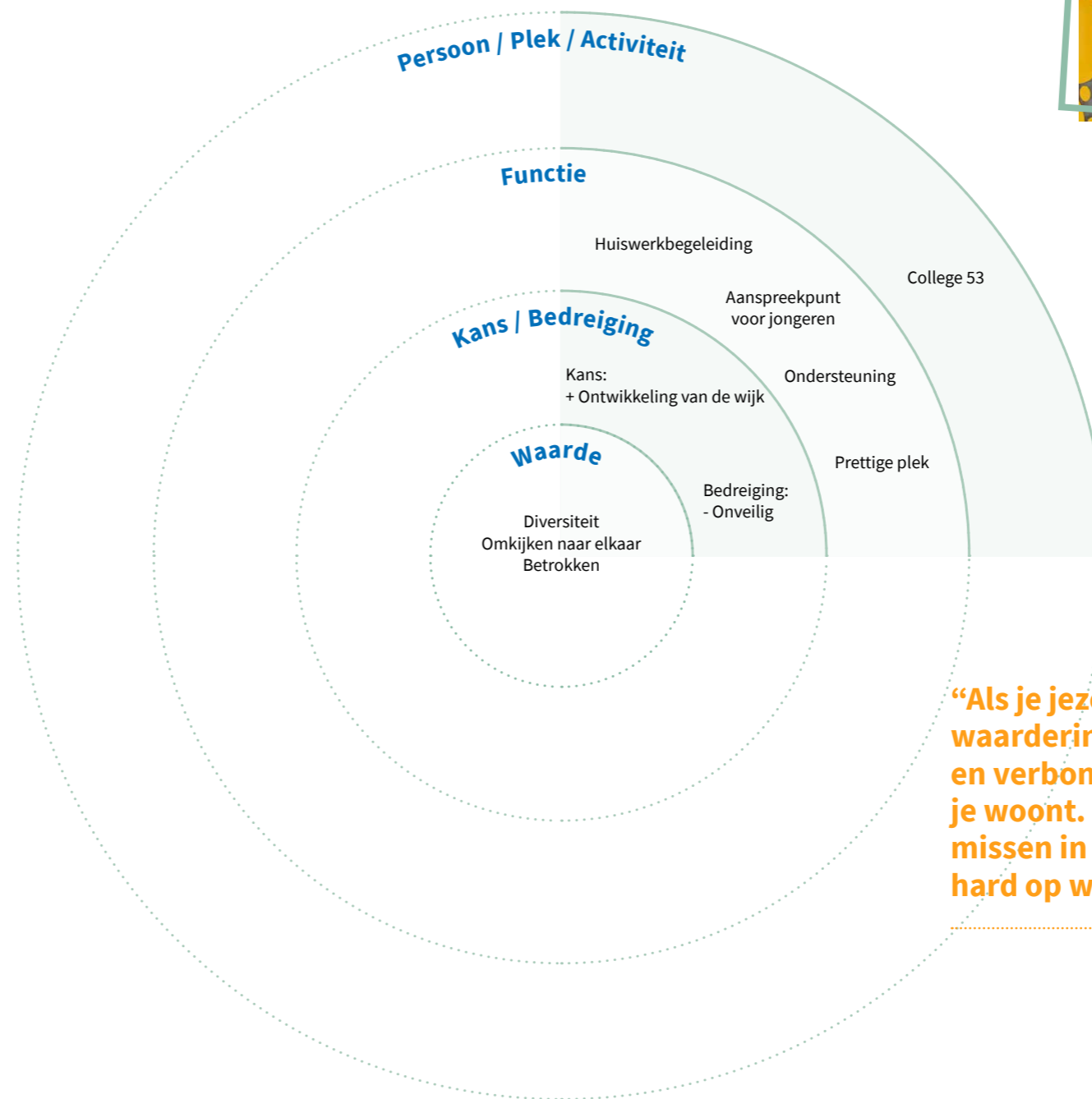
Grote zus

In leeftijd scheelt Sofia niet veel met de jongeren die ze begeleidt bij College '53. Toch kan ze hen goed helpen om betere cijfers te halen. "Enkele jongeren noemen mij 'grote zus', maar ik vind het raar om die rol toe te eigenen. Het zijn ook gewoon mijn buurjongens- en meisjes." Mede door haar hulp ziet Sofia dat de jongeren betere cijfers halen. "Als ze op tijd aangeven dat ze een toets hebben komt het wel goed. Achteraf vraag ik altijd hoe het ging." De betrokkenheid van ouders is ook erg belangrijk, vindt Sofia. "Het helpt wanneer ouders educatie en begeleiding belangrijk vinden; dat maakt dat wij als College '53 goed kunnen begeleiden. School is een belangrijk instituut in je leven waar je toekomst wordt bepaald. Als ouders en jongeren daar het nut van inzien kunnen jongeren zich ontwikkelen tot de beste versie van zichzelf."

Geef mensen iets te doen

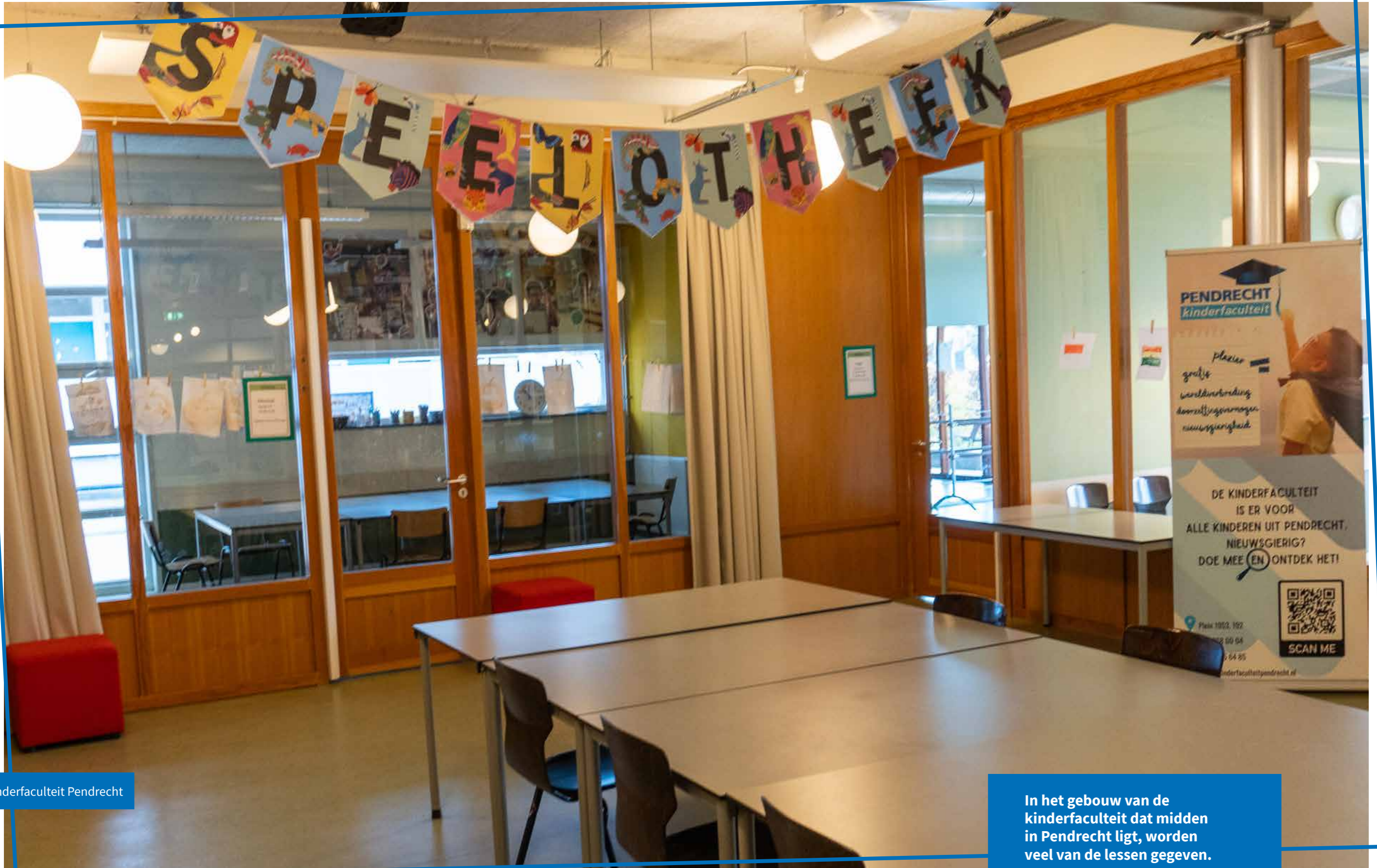
Sofia hecht veel waarde aan het opleiden van mensen. "Of het een studie is of werk: geef mensen een positieve bezigheid. Zorg dat iedereen gezien wordt en in waarde erkend, dat is belangrijk voor ieders ontwikkeling. Ook de gemeente kan daarbij helpen." Sofia doelt hiermee op het STAP-budget, waarbij je elk kalenderjaar duizend euro kunt aanvragen voor het volgen van een opleiding.

"Ze noemen mij 'grote zus', maar ik vind het raar om die rol toe te eigenen. Het zijn ook gewoon mijn buurjongens!"

"Als je jezelf ontwikkelt krijg je meer waardering, wat zorgt voor cohesie en verbondenheid met de plek waar je woont. Ik denk dat we dat nog missen in Pendrecht, maar we zijn hard op weg."

Het verhaal van Jiska Peterhoff en Diana Roosberg
over Kinderfaculteit Pendrecht

Kinderfaculteit Pendrecht

In het gebouw van de
kinderfaculteit dat midden
in Pendrecht ligt, worden
veel van de lessen gegeven.

KINDERFACULTEIT PENDRECHT BIEDT EEN GOEDE TOEKOMST

Jiska Peterhoff en Diana Roosberg vormen samen met acht collega's het team van Kinderfaculteit Pendrecht. Sinds negen jaar een belangrijke schakel in het educatie- en wijknetwerk van Pendrecht-Zuidwijk. De kinderfaculteit is ontstaan op initiatief van bewonersvereniging Vitaal Pendrecht. Deze stichting wilde iets in de wijk dat zou bijdragen aan een goede toekomst voor de kinderen. Een plek waar kinderen in aanraking komen met de maatschappij door bijvoorbeeld sport en cultuur in het programma op te nemen.

Les vanuit leegstaande gebouwen

In de zoektocht naar financiën voor dit plan is filantropische organisatie Stichting De Verre Bergen in beeld gekomen. De stichting heeft dit plan omarmd en verder gebracht. In de negen jaar dat de Kinderfaculteit bestaat is het flink gegroeid. Het personeel bestaat inmiddels uit een team van tien mensen en vele vrijwilligers.

Naschoolse en onder schoolse activiteiten

De Kinderfaculteit biedt naschoolse en onder schoolse lessen aan voor alle kinderen uit de wijk die naar de basisschool gaan. Voortdurend wordt gezocht naar manieren waarop kinderen nog beter ondersteund kunnen worden. Kleuters krijgen les onder schooltijd, waarmee alle kleuters op de scholen worden bereikt. Voor de kinderen uit groep 1 tot en met 8 zijn er bijvoorbeeld tuin- en kooklessen bij het Arboretum en sportlessen in de drie gymzalen in de wijk. Alles is gericht op het stimuleren van de interesse van de kinderen voor verschillende activiteiten.

Alles gratis

Jiska vertelt: "De sportactiviteiten die we aanbieden zijn instroomtrainingen. We willen kinderen zo meer laten bewegen en hen laten instromen bij een reguliere sportvereniging in de buurt." Verder wordt altijd gereageerd op een specifieke vraag van een leerkracht of ouders. Voor de kinderen uit de wijk is alles gratis. In de wijk zitten 1.100 kinderen op school. De Kinderfaculteit bereikt daarvan rond de 800 kinderen. Diana vertelt: "Niet veel kinderen uit de buurt komen hier niet. Daar zitten we bovenop. We willen het liefst alle kinderen uit de wijk hier laten komen."

Ook voor volwassenen

Diana vertelt dat mensen in de wijk het financieel niet altijd makkelijk hebben. "Maar", zegt ze "het is echt een leuke wijk en de meeste mensen ken ik. Ik vind het belangrijk een praatje te maken met ouders. Mensen gaan dan meer vertellen. Dan hoor je dat ze op zoek zijn naar hulp, bijvoorbeeld voor een fiets voor hun kind." Jiska vult dit aan en vertelt over mensen met taalproblemen die geen aansluiting kunnen vinden. "We proberen de boodschap de wijk in te sturen dat ze vanuit bijvoorbeeld Vitaal Pendrecht en andere organisaties geholpen kunnen worden met diverse regelingen. Omdat ze hier voor hun kinderen komen gaat dat makkelijker."

"Het is echt een leuke wijk en de meeste mensen ken ik. Ik vind het belangrijk een praatje te maken met ouders. Mensen gaan dan meer vertellen. Dan hoor je dat ze op zoek zijn naar hulp, bijvoorbeeld voor een fiets voor hun kind."

Jiska Peterhoff

Diana en Jiska

"Bij ons maken ze kennis met allerlei activiteiten, het zou mooi zijn als dat daarna in de wijk verder wordt opgepakt."

Jiska Peterhoff

Door de mooie nieuwbouw vallen de problemen minder op

De wijk is de afgelopen jaren vernieuwd en opgeknapt. Volgens Diana en Jiska wordt het steeds mooier met veel groen en speelgelegenheden. "Maar dat betekent niet dat er geen problemen zijn, alleen zie je het minder duidelijk", waarschuwt Jiska. Diana denkt dat de vernieuwing van de wijk de kosten voor wonen hoger maakt. "Je hoopt niet dat mensen de wijk uitgeduwd worden. De meesten zeggen dat het hier toch goedkoper is dan in andere wijken."

Net een klein beetje te goed

Het is natuurlijk niet zonder reden dat de Kinderfaculteit in Pendrecht is gevestigd. Er was niet veel voor kinderen in de buurt vertelt Jiska. Voor de wijk wensen ze dat in de toekomst alles aanwezig is voor kinderen om fijn op te groeien. Sport, cultuur en spel. Om van daaruit langzaam de stap naar het voortgezet onderwijs te kunnen maken. Jiska besluit: "Bij ons maken ze kennis met allerlei activiteiten, het zou mooi zijn als dat daarna in de wijk verder wordt opgepakt."

SEINPOST SLINGE BRENGT DE MENSEN IN PENDRECHT SAMEN

Bij Seinpost Slinge is iedereen welkom voor een bakje koffie, hulp of een gezellig praatje. Deze Kerk voor de Wijk heeft nog veel meer functies, vertellen vrijwilligers Lisa en Javira.

Altijd klaar om te helpen

“Ik ben een vrouw van geloof en bid graag voor de mensen”, vertelt Lisa Kamara. Lisa is diaken bij de Kerk voor de Wijk en werkt samen met de maatschappelijke afdeling van Seinpost Slinge. “Het is mooi om te zien hoe mensen ontwikkelen in het geloof.” Seinpost Slinge is een pioniersplek voor de wijk Pendrecht Zuidwijk. De Open Hofkerk Pendrecht, die naast het gebouw van Seinpost staat, is hiervan de moederkerk. “Zij hebben geholpen bij de start van Seinpost. Door afname van het aantal volgelingen is de kerk samengegaan met de Credokerk in Zuidwijk.”

Ondersteuning waar nodig

Als Kerk voor de Wijk organiseert Seinpost heel wat activiteiten voor wijkbewoners die door twee stichtingen worden georganiseerd: Stichting Seinpost Slinge Maatschappelijk en Stichting Seinpost Slinge Kerk voor de Wijk. Lisa helpt waar ze kan. “Mijn taak is om mensen die het moeilijk hebben te ondersteunen. Zij kunnen hier altijd aankloppen voor hulp, en soms verwijst ik de mensen door.”

Voedselpunt en kledingbank

Seinpost dient als distributiepunt voor de Voedselbank en twee keer per week kunnen wijkbewoners er voor een klein bedrag samen een driegangenmenu nuttigen. Daarnaast is er een inloopspreekuur, een kerkdienst op zondag en een kledingbank waar mensen kleding kunnen inleveren of aankopen voor een klein bedrag. “Wijkbewoners zijn hier altijd welkom voor een kopje koffie en een gezellig babbeltje.”

Samen tegen eenzaamheid

“De activiteiten in Seinpost zijn bedoeld om eenzaamheid in de wijk te bestrijden”, zegt Lisa. “Mijn doel is om mensen blij te maken. Maar ook op maatschappelijk vlak ben ik er voor mensen die een luisterend oor nodig hebben.” Javira Bouwman is ook vrijwilliger bij Seinpost. Zij assisteert bij de maaltijden, draait de kassa en helpt bij de kledingbank. “Ik kwam een keer koffie drinken en zo ben ik erin gerold.” Javira woont al sinds haar zeventiende in Pendrecht en ervaart het als een prettige wijk. “Dit is mijn thuis, het is hier ons kent ons. Je ziet de kinderen hier opgroeien en ouder worden. Het is een multiculturele wijk waar je leert om met elkaar om te gaan. Ook de ligging is centraal, alles is in de buurt. Als je iets nodig hebt hoeft je niet ver te reizen.”

“De activiteiten in Seinpost zijn bedoeld om eenzaamheid in de wijk te bestrijden”, zegt Lisa. “Mijn doel is om mensen blij te maken. Maar ook op maatschappelijk vlak ben ik er voor mensen die een luisterend oor nodig hebben.”

.....

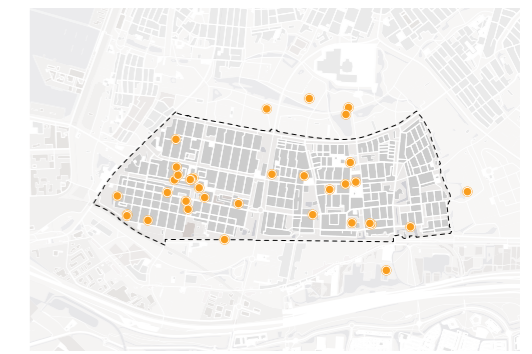
“Wij willen hier graag meer jonge mensen binnen halen. De nieuwkomers in de wijk delen niet graag hun problemen met anderen. Maar ze moeten weten dat ze bij ons terecht kunnen voor een luisterend oor, hulp of gewoon een lekker bakkie koffie.”

Javira

Momenteel wordt in Pendrecht flink gebouwd. “Daardoor verandert er veel in de wijk”, zegt Javira. “Hopelijk trekt het jonge gezinnen aan. Want het valt op dat Pendrecht vergrijsd.” Dit merkt ze ook aan de bezoekers van Seinpost. “Wij willen hier graag meer jonge mensen binnen halen. De nieuwkomers in de wijk delen niet graag hun problemen met anderen. Maar ze moeten weten dat ze bij ons terecht kunnen voor een luisterend oor, hulp of gewoon een lekker bakkie koffie.”

VERHALENWANDELING PENDRECHT – ZUIDWIJK

Hierboven zie je de plekken, activiteiten en mensen die genoemd zijn door bewoners in de zoektocht naar de wijkidentiteit(en). Op de routekaart hiernaast worden zes verhalen uitgelicht. Wandel er langs en leer de wijk nog beter kennen!

Het verhaal van de wijk is nooit af. Schrijf hieronder de namen van plekken, mensen of activiteiten die jij ook belangrijk vindt in de wijk.

- 07
- 08
- 09
- 10
- 11

Teun Griffioen

Op deze plek was de Larenkamp gevestigd. Het wijkgebouw had destijds een belangrijke sociaal maatschappelijke functie. Dat mist Teun nu in de wijk.

Slinge 303

Ambachtelijke Slagerij Murat

“Met de donkere dagen heb ik geen zicht meer op buiten, omdat het te donker is. De gemeente moet meer z'n best doen om de winkelstraat aangenamer te maken.”

Slinge 157

Speeltuin Jeugdveld

“Nu zijn veel oude gebouwen gesloopt. Er is nieuwbouw voor in de plaats gekomen, dat was een goede beslissing.”

Smitshoekseweg 170

College '53

Gelukkig blijft Pendrecht een afspiegeling van de diversiteit van de stad, zegt Sofia. “Het Rotterdamse karakter is gebleven.”

Plein 1953 63

Kinderfaculteit Pendrecht

“Dat je hier nieuwbouw ziet betekent niet dat er geen problemen zoals criminaliteit en armoede zijn, alleen zie je het minder duidelijk”

Plein 1953 192

Kledingwinkel Seinpost Slinge

“Wijkbewoners zijn hier altijd welkom voor een kopje koffie en een gezellig babbeltje.”

Middelharnisstraat 153

COLOFON

Pendrecht – Zuidwijk

Wijkidentiteit(en)

In opdracht van

Gemeente Rotterdam

In samenwerking met

Wijkraad Pendrecht-Zuidwijk

Uitvoering

Veldacademie
Waalhaven Oostzijde 1
3087 BM Rotterdam
info@veldacademie.nl | www.veldacademie.nl

Stichting Wijkcollectie
Willem Buytewechstraat 145
3024 XE Rotterdam
info@wijkcollectie.nl | www.wijkcollectie.nl

Uitgave

2^e uitgave, januari 2023
©2022 Stichting Wijkcollectie | Veldacademie

Copyright

De gebruiker mag het werk kopiëren, verspreiden, tonen en op- en uitvoeren onder de volgende voorwaarden:

Naamsvermelding De gebruiker dient de naam van Stichting Wijkcollectie en Veldacademie te vermelden. **Niet-commercieel** De gebruiker mag het werk niet voor commerciële doeleinden gebruiken. **Geen afgeleide werken** De gebruiker mag het werk niet bewerken.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl/>

Onderzoeksteam

Anne-Lotte Groenewegen

Nicole van Dijk

Coördinatie

Anne-Lotte Groenewegen

Leonie Roukens

Wijkanalyse

Anne-Lotte Groenewegen

Wijkreporter

Hilia Dos Santos
Nicole van Dijk

Eindredactie verhalen

Cathelijne Beijn
Nicole van Dijk
Mariette van der Elburg

Vormgeving en beeldredactie

Quirine van Thiel
Minke Themans

Lotl Design, Marlies Bouman

Fotografie

Haroune Boufangacha

Hilia Dos Santos
Nicole van Dijk

PENDRECHT-ZUIDWIJK

Wijkidentiteit(en)

De identiteit van de wijk is altijd in beweging. Juist daarom is het waardevol om hier van tijd tot tijd een afspiegeling van in kaart te brengen. Stichting Wijkcollectie en Veldacademie hebben de krachten gebundeld en de identiteit(en) van de wijk Pendrecht-Zuidwijk in meerdere vormen in beeld gebracht. Het resultaat hiervan is deze rapportage.